

به نام خدا

تعالیمات ادیان الهی و اخلاق (۱۱)

(بخش مشترک)

ویژه اقلیت‌های دینی

(کلیمی، زرتشتی، مسیحی)

سال اول دبیرستان

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب : تعليمات ادیان الهی و اخلاق (۱) - ویژه اقلیت‌های دینی - سال اول دبیرستان - ۲۰۳۱

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴۰ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۰۹۱۶۱۱۶۱۳۸۸، دورنگار: ۰۹۲۶۶۸۸۳۰، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

صفحه‌آرا : شهرزاد قنبری

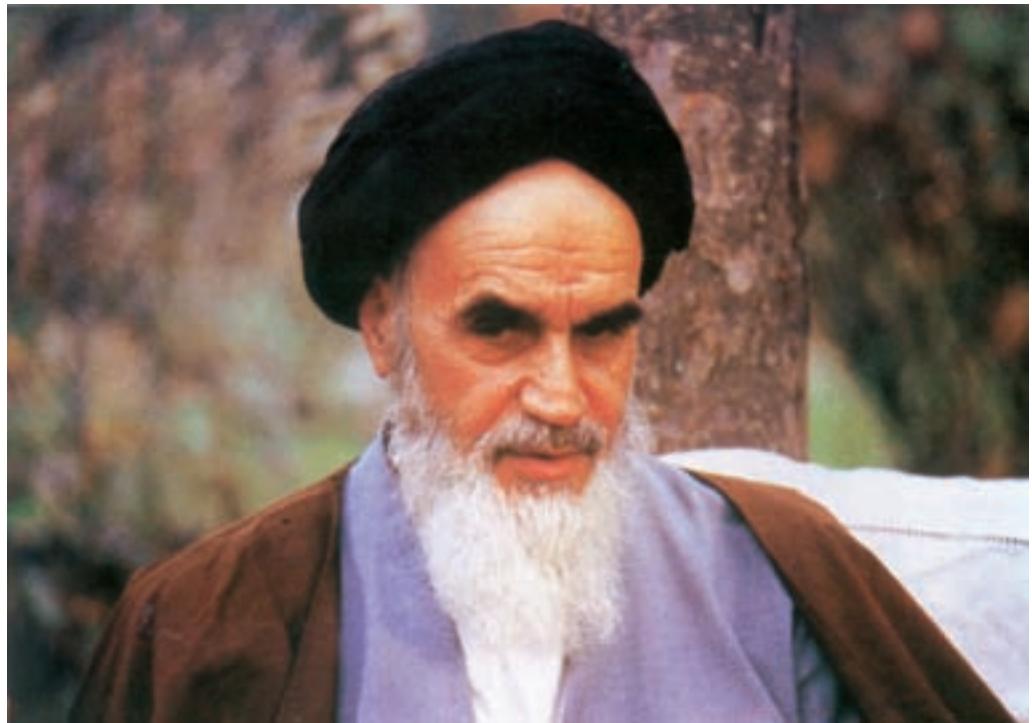
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخت)
تلفن: ۰۹۱۶۱۱۶۱۴۹۸۵۱۶۰، دورنگار: ۰۹۲۶۶۸۸۳۰، صندوق پستی: ۱۳۹۳۷۵۱۵

چايخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار : ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۶۴-۰۵-۰۱۰۶-۹ ISBN 964-05-0106-9

اسلام اقلیتهای مذهبی را احترام گذاشته است. اسلام اقلیتهای مذهبی را در
ملکت ما محترم می‌شمارد. این مملکت مال همهٔ ماست.
امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

علمان مجترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اونیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را درباره مطلب
این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۲۶۲ ۱۵۸۵۵ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email:
talif@talif.sch.ir) ارسال نمایند.

دفتر نسخه بررسی و تایپ کتاب های درسی

فهرست

بخش اول - خداشناسی

۲	درس اول: پایه‌های مکتب
۱۱	درس دوم: راه‌های خداشناسی
۱۸	درس سوم: نظم چیست؟
۲۵	درس چهارم: شگفتی‌های آفرینش
۳۷	درس پنجم: برهان نظم
۴۸	درس ششم: خدا در آیینه‌ی فطرت
۵۷	درس هفتم: صفات خدا

بخش دوم - خودسازی

۶۷	درس هشتم: نیازهای انسانی
۷۵	درس نهم: خودخواهی
۸۳	درس دهم: مبارزه با خودخواهی

دانش‌آموزان عزیز سلام بر شما

انسان وقتی به سن رشد و بلوغ می‌رسد و گام در میدان زندگی و فعالیت مستقل می‌نهد، ناگزیر باید برای خود هدفی برگزیند. اگر انتخاب هدف از روی ناآگاهی و سهول انگاری باشد، در نشیب و فرازهایی که خواه ناخواه در سراسر زندگی پیش می‌آید، متزلزل شده و ایمان خود را نسبت به آن هدف از دست می‌دهد و به دنبال آن، قدرت حرکت از او گرفته می‌شود. چنین فردی دچار بحران‌های عمیق فکری و روحی شده و نمی‌تواند زندگانی سعادتمندانه‌ای داشته باشد. علاوه بر آن، کسی که به علت ناآگاهی و سهول انگاری یا انواع تعصبات ناروا، در انتخاب هدف راه را به خطأ می‌رود، سرمایه‌ی عمر را در راه رسیدن به هدفی باطل از دست می‌دهد و از سعادت جاودانی محروم می‌شود. پر واضح است که متابع عمر دوبار در اختیار کسی قرار نمی‌گیرد و عبور کسی از این سرای مکرر نمی‌شود تا یک بار تجربه اندوزد و بار دیگر اندوخته‌ها را به کار بندد. بنابراین، باید در مرحله‌ی انتخاب هدف و راه رسیدن به آن، از روی دقّت و هوشیاری و براساس عقل و آگاهی عمل کرد و این قدم اول را در میدان زندگی با متناسب و استواری برداشت تا توان از سرمایه‌ی گرانبهای عمر بهترین استفاده را به عمل آورد.

با توجه به اهمیت این انتخاب است که پیامبران الهی اجازه نداده‌اند کسی اصول دین و مسائل اساسی آن را از روی تقلید کورکورانه بپذیرد. مثلاً اگر کسی خدا یا جهان آخرت یا اصل نیاز به پیامبران را از روی تقلید بپذیرد، از او پذیرفته نیست بلکه هر کس به تناسب رشد فکری و توانایی‌های خود، باید از روی دلیل و منطق دست به انتخاب بزند و ایمان او حتی المقدور متکی بر آگاهی، تدبّر و از روی یقین باشد. از این جا می‌توان به نقش حیاتی علم و آگاهی در زندگی انسان بی برد. زندگانی سعادتمندانه جز در سایه‌ی علم و آگاهی به دست نمی‌آید. در ظلمت جهل و ناآگاهی، جز گمراهی و غفلت چیز دیگری یافت نمی‌شود. از این‌رو، باید در تحصیل علم و آگاهی هرگز از پا

نشست و از مشکلات و سختی‌های آن هراسی به دل راه نداد. کسانی که لذت در ک حقایق را چشیده‌اند، هرگز دست از تحصیل علم برنداشته‌اند. زمانی که این علم مربوط به اساسی‌ترین مسائل زندگی انسان از قبیل مبدأ و معاد، هدف از خلقت و ... می‌شود، اهمیّت آن بیشتر و بیشتر می‌شود.

در بخش اول این کتاب به یکی از اساسی‌ترین مسائل زندگی انسان خواهیم پرداخت، مسئله‌ای که هیچ امری از نظر ارزش و اهمیت به پای آن نمی‌رسد. این مسئله، «خداستنی» است. در بخش دوم درباره‌ی «خودسازی» و راه رسیدن به کمال معنوی سخن خواهیم گفت. این بحث نیز جایگاه مهمی در برنامه‌ی زندگی انسان دارد و ره توشه‌ی اصلی سعادت جاودان را مشخص می‌کند.

امید است آشنایی با این مطالب و تعمق و تفکر در آن‌ها، ما را در انتخاب هدف و راه رسیدن به آن، یاری کند و بر آگاهی‌های ما در این زمینه بیفزاید.

محتوای هر درس، در این کتاب، شامل متن درس، فعالیت و سؤال‌های پایانی است. در هنگام تدریس، دیر محترم، علاوه بر این که متن را توضیح می‌دهد، از شما می‌خواهد که با مشارکت و همکاری با سایر همکلاسی‌های خود، آن‌چه را که در فعالیت‌ها خواسته شده انجام دهید و نتیجه را در کلاس عرضه کنید. انجام این فعالیت‌ها بخشی از نمره‌ی مستمر شما را تشکیل می‌دهد. سؤال‌های پایانی را نیز در منزل انجام داده و در جلسه‌ی بعد در کلاس ارائه دهید. بنابراین ارزشیابی مستمر شما عبارت است از:

۱- پرسش‌های دیر از متن درس

۲- انجام فعالیت‌های داخل متن

۳- انجام تمرین‌های پایانی و به‌حاطر سپردن پاسخ سؤال‌ها

۴- انجام کارهای فوق برنامه، مانند ارائه مقاله، انجام پژوهش و ارائه یک کار

هنری و ادبی

خداوند یار و نگهدار شما باد